

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HOÀNG THỊ HUỆ

**TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ
TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG THỊ HUỆ

**TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ
TỈNH HÀ GIANG**

Chuyên ngành: Địa lí học (Địa lí kinh tế - xã hội)

Mã số: 60310501

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Xuân Trường

THÁI NGUYÊN, NĂM 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng. Kết quả trong luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2014

Học viên

Hoàng Thị Huệ

Xác nhận của khoa chuyên môn

Người hướng dẫn khoa học

TS. Nguyễn Xuân Trường

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu, thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Ban Giám hiệu, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, Sở Xây dựng tỉnh Hà Giang, Sở Tài nguyên và Môi trường Hà Giang, Cục Thống kê Hà Giang, các thầy giáo, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng kính trọng biết ơn sâu sắc tới:

1. TS. Nguyễn Xuân Trường - Đại học Thái Nguyên, đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình hoàn thành Luận văn này.

2. Ban Giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Địa lý và các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành của Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập.

3. Cục Thống kê tỉnh Hà Giang, các cơ quan sở, ban, ngành tỉnh Hà Giang, cùng bạn bè đồng nghiệp và người thân đã quan tâm giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Trong quá trình thực hiện đề tài luận văn, bản thân tôi đã có nhiều cố gắng nhưng không tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy, cô và các bạn đồng nghiệp để đề tài luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2014

Học viên

Hoàng Thị Huệ (Khóa học 2012 - 2014)

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các ký hiệu, các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng	v
Danh mục các hình.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
3. Phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Khái lược lịch sử nghiên cứu của đề tài.....	3
5. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu của đề tài.....	6
6. Những đóng góp chính của đề tài	7
7. Cấu trúc của luận văn.....	8
PHẦN NỘI DUNG	9
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ LÍ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	9
VỀ TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ	9
1.1. Cở sở lý luận về tổ chức lãnh thổ kinh tế.....	9
1.1.1. Khái niệm, bản chất của tổ chức lãnh thổ kinh tế.....	9
1.1.2. Nguyên tắc và nội dung chủ yếu của tổ chức lãnh thổ kinh tế	11
1.1.3. Các yếu tố chủ yếu ảnh hưởng đến tổ chức lãnh thổ kinh tế	12
1.2. Khái quát các lý thuyết xét dưới góc độ kinh tế lãnh thổ	15
1.2.1. Lí thuyết tăng trưởng nội sinh và ngoại sinh	15
1.2.2. Lí thuyết định vị công nghiệp của A.Weber	15
1.2.3. Lí thuyết phát triển các vành đai nông nghiệp trong phạm vi ảnh hưởng của thành phố	16
1.2.4. Lí thuyết về các điểm trung tâm của W. Christaller	16

1.2.5. Lí thuyết cực phát triển	17
1.2.6. Lý thuyết phát triển phi cân đối	17
1.3. Một số hình thức tổ chức lãnh thổ kinh tế và thực tiễn Việt Nam.....	18
1.3.1. Theo không gian.....	18
1.3.2. Một số hình thức tổ chức kinh tế ngành.....	23
1.4. Tổ chức lãnh thổ kinh tế vùng biên giới phía Bắc và vận dụng cho tỉnh Hà Giang	28
1.4.1. Nhận diện vùng biên giới Việt - Trung.....	28
1.4.2. Chính sách phát triển các địa phương vùng biên giới Việt - Trung	30
1.4.3. Các nội dung TCLTKT cấp tỉnh vận dụng cho tỉnh Hà Giang	32
Tiểu kết chương 1.....	33
Chương 2: CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ HIỆN TRẠNG TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ HÀ GIANG.....	
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng đến tổ chức lãnh thổ kinh tế tỉnh Hà Giang	35
2.1.1. Vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ	35
2.1.2. Các điều kiện và nguồn lực tự nhiên chủ yếu	37
2.1.3. Các nhân tố kinh tế - xã hội	47
2.1.4. Đánh giá chung	63
2.2. Hiện trạng tổ chức lãnh thổ kinh tế tỉnh Hà Giang	65
2.2.1. Khái quát chung về nền kinh tế.....	65
2.2.2. Tổ chức lãnh thổ kinh tế theo ngành.....	73
2.2.3. Tổ chức lãnh thổ kinh tế theo không gian.....	92
2.2.4. Đánh giá chung về TCLTKT tỉnh Hà Giang	102
Tiểu kết chương 2.....	103
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ TỈNH HÀ GIANG ĐẾN NĂM 2020	
3.1. Quan điểm, mục tiêu và định hướng phát triển kinh tế tỉnh Hà Giang....	105
3.1.1. Quan điểm phát triển.....	105
3.1.2. Mục tiêu phát triển	105
3.1.3. Định hướng phát triển	109

3.2. Quan điểm, mục tiêu và định hướng tổ chức lãnh thổ kinh tế tỉnh Hà Giang	112
3.2.1. Quan điểm phát triển lãnh thổ tỉnh Hà Giang	112
3.2.2. Định hướng phát triển không gian vùng	113
3.2.3. Định hướng phát triển bộ khung lãnh thổ: Hệ thống giao thông	122
3.3. Giải pháp tổ chức lãnh thổ kinh tế đến 2020	125
3.3.1. Quy hoạch xây dựng vùng tỉnh Hà Giang.....	125
3.3.2. Phát triển cơ sở hạ tầng	126
3.3.3. Giải pháp huy động vốn đầu tư.....	127
3.3.4. Phát triển nguồn nhân lực	128
3.3.5. Khoa học - công nghệ và bảo vệ môi trường.....	128
3.3.6. Cơ chế chính sách	129
3.3.7. Hợp tác phát triển, khu vực và các địa phương khác.....	130
3.3.8. Giải pháp các chính sách và biện pháp bảo vệ, giảm thiểu ô nhiễm môi trường, giảm nhẹ thiên tai	130
Tiểu kết chương 3.....	131
KẾT LUẬN	132
TÀI LIỆU THAM KHẢO	135
PHỤ LỤC	139

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

- TỪ	- NGHĨA
- CN	- Công nghiệp
- NN	- Nông nghiệp
- DV	- Dịch vụ
- KT - XH	- Kinh tế - Xã hội
- TCLTKT	- Tổ chức lãnh thổ kinh tế
- TCLT	- Tổ chức lãnh thổ
- UBND	- Ủy ban nhân dân
- QL	- Quốc lộ
- CNH - HĐH	- Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
- KCN	- Khu công nghiệp
- TTCN	- Tiêu thủ công nghiệp
- KTT	- Khu kinh tế
- TP	- Thành phố
- CMH	- Chuyên môn hóa
- CVĐC	- Công viên địa chất

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1: Các hành lang kinh tế quan trọng của Việt Nam.....	19
Bảng 1.2: Các Khu kinh tế của Việt Nam (<i>tính đến 2/2011</i>).....	20
Bảng 1.3: Các khu nông nghiệp công nghệ cao ở Việt Nam, năm 2007.....	27
Bảng 2.1: Các đơn vị hành chính của tỉnh Hà Giang năm 2012.....	37
Bảng 2.2: Nhiệt độ trung bình trong năm của tỉnh Hà Giang.....	39
Bảng 2.3: Thực trạng sử dụng đất tỉnh Hà Giang năm 2010, định hướng 2020.....	42
Bảng 2.4: Bảng thống kê di tích được xếp hạng trên địa bàn tỉnh Hà Giang.....	45
Bảng 2.5: Sự phân bố địa bàn cư trú một số dân tộc ở tỉnh Hà Giang.....	49
Bảng 2.6: Dân số, lao động, nghề nghiệp trung bình qua các năm.....	51
Bảng 2.7: Cơ cấu lao động theo ngành của tỉnh Hà Giang giai đoạn 2001 – 2012...	51
Bảng 2.8: Một số chỉ tiêu kinh tế xã hội chủ yếu.....	66
Bảng 2.9: Giá trị sản xuất và cơ cấu giá trị sản xuất ngành nông nghiệp (Giá hiện hành) tỉnh Hà Giang giai đoạn 2001-2012.....	68
Bảng 2.10: Số lượng một số vật nuôi của tỉnh Hà Giang 2005 - 2012.....	70
Bảng 2.11: Diện tích và sản lượng gieo trồng cây lương thực có hạt theo tiêu vùng năm 2010.....	75
Bảng 2.12: Một số cây trồng, vật nuôi tập trung theo địa bàn 2012.....	77
Bảng 2.13: Hệ thống các đô thị, tính chất, chức năng, quy mô, tỷ lệ đô thị hóa.....	96
Bảng 2.14: Hiện trạng hệ thống đô thị tỉnh Hà Giang.....	101
Bảng 3.1: Một số mục tiêu phát triển chủ yếu của tỉnh Hà Giang thời kỳ 2010 - 2020..	108
Bảng 3.2: Các chỉ tiêu phát triển kinh tế-xã hội tỉnh Hà Giang đến 2020.....	109
Bảng 3.3: Tổng hợp các chỉ tiêu cơ bản theo các tiểu vùng kinh tế tỉnh Hà Giang.....	114
Bảng 3.3: Quy hoạch hệ thống đô thị tỉnh Hà Giang đến năm 2020.....	117

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 2.1: Bản đồ hành chính tỉnh Hà Giang	36
Hình 2.2: Quy mô và gia tăng dân số tỉnh Hà Giang giai đoạn 2001 - 2012	47
Hình 2.3: Cơ cấu dân tộc tỉnh Hà Giang năm 2011	48
Hình 2.4: Bản đồ Địa lí dân cư tỉnh Hà Giang năm 2010	50
Hình 2.5: Tăng trưởng kinh tế tỉnh Hà Giang giai đoạn 2001 – 2012	66
Hình 2.7: Bản đồ Tổ chức lãnh thổ nông nghiệp Hà Giang	74
Hình 2.8: Bản đồ Tổ chức lãnh thổ công nghiệp Hà Giang	81
Hình 2.9: Bản đồ tuyến và điểm du lịch Hà Giang	91
Hình 2.10: Phác thảo mô hình không gian kinh tế Hà Giang :	97